

Sons de
Santa Coloma

Sons de *Santa Coloma*

Sons de Santa Coloma
és un projecte musical de
les entitats de tradicions populars
catalanes que recrea les músiques
i els sons d'un dia de Festa Major
a Santa Coloma de Gramenet

Santa Coloma de Gramenet, Ciutat Pubilla de la Sardana 2007-2008, ha viscut intensament durant aquest any el que representa aquest inestimable guardó, i ha volgut fer-lo extensiu i compartir-lo amb totes les sensibilitats culturals de la ciutat per trobar un punt de trobada en la diversitat.

Amb el pubillatge, la nostra ciutat ha donat continuïtat a un itinerari de més de quaranta-cinc anys de ciutats pubilla. El pubillatge colomenc ha revitalitzat les tradicions i, a la vegada, les ha innovat a partir de les nostres potencialitats culturals. Un exemple clar en aquest sentit és **Sons de Santa Coloma**.

Sons de Santa Coloma pren com a fil conductor un dia de Festa Major, on podem entreveure les festes i les tradicions populars catalanes. El projecte compta amb una àmplia participació d'entitats i colles que s'han engrescat a recollir les peces musicals i els sons més nostres.

El pubillatge ha creat il·lusions i ha aconseguit que tothom s'hi impliqui i aporti imaginació i dedicació per tal d'assolir les expectatives generades amb aquesta efemèride ciutadana. **Sons de Santa Coloma** és un dels projectes que dóna testimoni de la riquesa cultural viscuda. Felicito a tothom que l'ha fet possible.

Bartomeu Muñoz i Calvet
Alcalde de Santa Coloma de Gramenet

Preàmbul

El treball que us presentem és un recull de músiques i sons tradicionals i populars que estan o han estat vinculats a Santa Coloma. Hi sentireu peces inèdites i d'altres que són interpretades habitualment pels grups de la ciutat, i també un material recercat del nostre passat. Són músiques i sons colomencs interpretats per grups d'aquí i que, sovint, estan relacionats amb el cicle festiu.

El treball es complementa amb unes pàgines que pretenen contextualitzar i documentar els temes enregistrats, i que serveixen per aplegar algunes lletres de cançons, coreografies de gegants, nans i dracs, i algunes partitures de peces representatives del patrimoni musical de la ciutat. D'aquesta manera, esdevenen alhora una font de documentació i difusió.

Músiques *Tradicionals*

No és fàcil definir què són les tradicions. Simplificant al màxim, diríem que són la transmissió de costums. La tradició al llarg dels anys ha anat encadenant un conjunt de celebracions festives populars que han acabat denominant-se cultura popular catalana. En aquest context pretenem emmarcar el treball

que teniu a les mans. Les peces interpretades per diferents músics vinculats a la ciutat van desgranant un seguit de peces musicals que tenen relació amb el calendari festiu colomenc del passat i del present.

La cultura i les tradicions són elements dinàmics, tot i que la majoria de les tradi-

cions tenen tendència a rebutjar els canvis. En el cas de la música que ens ocupa, les modes i els nous gustos es van infiltrant subtilment, o bruscament, i amb els anys queden incorporades a la tradició. D'aquesta manera, el costumari colomenc no ha de ser el mateix que fa dues dècades, sinó que noves tradicions s'han arrelat al nostre cycle festiu, com els espectacles de foc dels diables i el drac, festes manllevades d'altres indrets catalans.

D'altra banda, moltes manifestacions culturals queden arraconades, modificades o bé desapareixen. És el cas de les músiques que acompanyaven les danses, els ballets o els esbarts d'origen més antic, i de les quals, encara que hagin perdut adhesió de la gent i s'hagin convertit en espectacle folklòric, és important recollir el testimoni per la importància que van tenir per a les generacions passades i com a referents de futur.

Parlar de cultura tradicional i popular podria semblar estrany en el context de ciutat urbana i moderna que és avui Santa Coloma. Per aquest motiu, els continguts d'aquest treball conviden a remenar, furgar, descobrir o recordar alguns dels sons tradicionals colomencs. El nostre patrimoni cultural no són només els edificis notables, la literatura o les obres d'art. Ho són també les manifestacions culturals que, com la música, formen part de la nostra memòria històrica i sentimental. Per això, aquest treball musical vol documentar conjuntament des de les caramelles, que són presents en la memòria dels més vells, fins a les cançons de taverna, les que es cantaven en orfeons i corals o les tonades que acompanyen les cercaviles i les festes tradicionals. Que aquest almanac de sons que us presentem en aquest treball serveixi per ajudar a recordar i a descobrir el nostre passat i el nostre present.

La Festa

Quan arriba el dia de festa, l'anunci a punta de dia es fa voltant campanes, amb coets o, com es fa a Santa Coloma, amb les tradicionals matinades. Es tracta d'anunciar la festa amb una passada en què els grallers interpreten una tonada tradicional simple, sovint del repertori casteller. Aquesta activitat s'ha incorporat els darrers anys a la Festa d'Hivern de la ciutat.

- **Grallers:** Músics tocadors de gralla. En les últimes dècades ha estat un dels col·lectius més implicats en la recuperació i la recreació de tradicions festives.
- **Gralla:** Instrument de vent d'uns 35 cm, de doble canya, de la família dels oboès. Acompanyen les cercaviles d'imatgeria popular, com els gegants, els nans i els dracs, i marquen la música dels castells.
- **Tabal o caixa:** Instrument de percussió que acompanya les gralles en la música de carrer.

Els gegants

Santa Coloma va estrenar la seva primera parella de gegants en el transcurs de la Festa Major de 1960. Aquesta adquisició va ser possible gràcies al folklorista local Joan Pairó, que havia format part de la Comissió de Festes del 1927 al 1979. Aquests gegants, que representen un rei i una reina, van ser adquirits al taller de figures artístiques El Ingenio, al carrer Rauric de Barcelona. Els primers anys ballaven al so de la música d'un flabiol i un tamborí. El 1982 se'ls va donar nom als gegants, que es dirien Silvestre i Coloma.

En el transcurs de la Festa Major de 1986 es van estrenar dos nous gegants: en Genís i la Margarida. La nova parella va ser realitzada pel taller de can Boter de Tiana. Els gegants nous volen representar una part de la història colomenca a través de dos

personatges imaginaris. En Genís representa un iber, primers pobladors de la nostra contrada. El nom fa referència al monument megalític "La cova d'en Genís". La Margarida representa els temps en què Santa Coloma era un poblet agrícola i personifica una pubilla pagesa que du un cistell de les famoses maduixes colomenques.

Les músiques que els grallers toquen per als gegants solen tenir un mínim de tres tirades, i les seves tornades, amb un compàs harmònic i un ritme primer lent i majestuós i després ascendent, va engrescant el públic. Aquestes característiques les té el tema del *Ball dels Gegants Nous de Santa Coloma de Gramenet*, compost pel músic folklorista Jordi Fàbregas i estrenat a la Festa Major d'Estiu de 1986, a la plaça de la Vila.

- **Trobada:** Festa consistent en l'agrupació de diferents colles de gegants en una localitat que fa d'amfitriona. Els gegants amfitrions han de retornar la visita als geganters forans que han vingut.
- **Faixa:** Banda de roba resistent que serveix per lligar la cintura del geganter i prevenir lesions quan aixequi el pes del gegant.
- **Cercavila:** Recorregut festiu que realitzen els gegants, que ballen al so dels grups de música de carrer.
- **Giravoltar:** Voltes que solen donar els gegants que aporten majestuositat al transcurs d'un ball. Quan aquest finalitza, la parella de gegants giravolta repetidament.

Gegants Vells: Creats el 1959
pel taller El Ingenio de Barcelona.
Coloma: alçada 3,65 m i pes 85 kg.
Silvestre: alçada 3,68 m i pes 80 kg.

Gegants Nous: Creats pel taller
Can Boter de Tiana el 1986.

Genís: alçada 3,55 m
i pes 55 kg.

Caracteritzat d'íber.

Margarida: alçada 3,45 m
i pes 45 kg. Va vestida de
pagesa del segle XIX i du
un cistell de maduixes.

GRAN I

GRAN II

A LA 55

SALTA

COXA

COXA

(AUREA)

ans.

COXA

**Partitura del Ball dels Gegants Nous de
Jordi Fàbregues**

Toc de *Campanes*

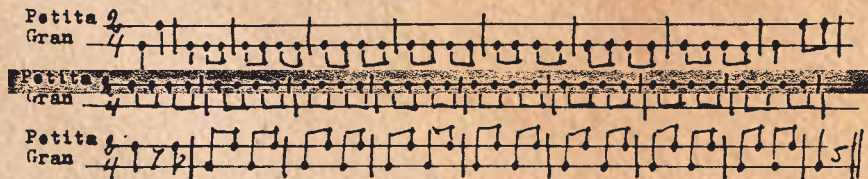
Els campanars, fa anys, eren els rellotges que marcaven l'activitat quotidiana del poble, eren veritables instruments de comunicació. La combinació entre les diferents campanes, perfectament entenedora pels vilatans, marcava l'hora de llevar-se, del final de la jornada de treball... I a més dels tocs per cridar els fidels als actes litúrgics, com les misses, n'hi havia molts altres que servien per comunicar un esdeveniment, com per exemple, una mort. El particular llenguatge del sons de les campanes permetia discernir el sexe del difunt, si era adult o infant... i si cridaven a enterrament. També hi havia els tocs d'alarma en cas d'un incendi o per agrupar el sometent. Al toc de festa seguia un repic amb la campana petita mentre la gran voltejava.

Campanes colomenques:

Les campanes que repiquen al campanar de la nostra església Major tenen nom propi. Es tracta de la Coloma, la Maria, la Montserrat i la Maria Àngels, cadascuna afinada amb una nota diferent. Les campanes antigues es van restaurar el 1999.

Les altres campanes que sentim a la ciutat són les del campanaret de l'edifici de l'Ajuntament. Les actuals campanes daten del 1943, quan es van substituir les que hi havia al vell edifici. Aquestes campanes toquen a hores i quarts.

- **Batall:** Peça de ferro en forma de pera que penja de l'interior de la campana i que, en tocar-ne les parets interiors de bronze, crea un so sec.
- **Jou:** Peça de fusta que subjecta la campana al campanar i que té un mecanisme que permet fer-la voltejar.

Antiga partitura del toc de festa (Pairó)

Les Caramelles

Les caramelles són unes cançons populars que es canten per Pasqua o Pasqua Florida. Eren l'anunci de la resurrecció de Crist, i es celebrava amb alegria el final de la Quaresma. Aquells dies, grups de jovent sortien a rondar acompanyats d'una flauta o caramell. Més endavant s'hi van anar afegint altres instruments, com la trompeta, el violó o la tuba i el fiscorn. El grup de cantaires es plantava al peu del balcó dels amics i d'altra gent del poble per cantar unes cançons de temàtica amorosa o corrandes de circumstància, o per satiritzar aspectes de l'actualitat del poble. Aquestes temàtiques les podem trobar a les caramelles colomenques *Aquesta colla*, *Font de l'Alzina* i *Santa Coloma prospera*. El grup de caramelles, vestit a la manera tradicional catalana, solia portar una cistella lligada al capdamunt d'u-

na llarga vara i tota guarnida de cintes per arribar al balcó o finestra del veí homenatjat, el qual, en correspondència, hi deixava el seu donatiu. A Santa Coloma, ja hi havia grups de caramelles el 1889. A vegades les caramelles eren cantades per corals ja constituïdes, però en ocasions es formava una agrupació de cantaires esporàdica que després es dissolia fins l'any vinent. Fins a la dècada dels anys seixanta Santa Coloma van tenir una certa activitat, sobretot les caramelles infantils, que promovia el folklorista local Pere Roig Salicrú, o les de la Coral de la Cooperativa La Colmena. Els temes recuperats en aquest treball van ser transmesos per la pagesa Teresa de Cal Ticons, dida del doctor Puigverd. A la ciutat, avui encara les podem sentir cantades per l'Orfeó Tanit.

Aquesta colla

Aquesta colla que n'hem sortit tots som jovenets i eixeridets.
Com que el cantar sempre ens ha agradat volem fer com els ocellets.
Lo que ens falten són pessetes, que ja tenim força de salut i tranquil·litat.

Noies que m'escolteu? Direu si el cor us agrada? Que en fem com els ocellets!
Com canta la *repiupiu*, que arriba la primavera, tots van buscant el seu niu.

Amb això noies *hermoses* prou us estimem de cor,
al mirar vostra *hermosura* ens sembleu àngels i amor.
Àngels i amor! Si, si... i amor... Àngels i amor!

Cançó de la Font de l'Alzina

Noies preveniu els càntirs que teniu arraconats,
per anar a la Font de l'Alzina, per anar-hi tots plegats.
Com que l'aigua n'és tan bona, més bona que l'any passat,
diu que té gust de gallina, de vedella i estofat.

I els que *en'costumen* passar pels camps
vagin alerta dels guardians,
que molts pagesos s'han exclamat,
que diu que els *hi* aixafen tot el camp del blat.

Com que l'aigua fa miracles, oi que tots bé ho sabeu?
En venien moltes colles, venien de Sant Andreu.
Va venir una senyoreta, amb el nas tot aixafat...
Va posar el nas a l'aixeta, quatre gotes i adreçat. Xim pom.

Santa Coloma prospera

Santa Coloma prospera, bé en deveu d'estar *enterats*,
aquest estiu dues fàbriques de *gracioses* n'han posat.

L'una n'és posada d'un gran acaparador...
Vigileu que no les facin de garrofes i segó.

Ara n'han comprat un *auto* que el passen per un ral...
Demanem a Sant Cristòfol que ens guardi de prendre mal.

De vegades va amb tres rodes, de vegades hi va amb *dos*...
I ara els que aniran amb l'*auto* portaran gorra de cop.

Perquè el de la gorra torta va cridant tota la gent:
Apa! Pugeu al meu auto! Que és el que va més corrent.

El coro de la vila

Som del *coro* de la vila
tenim la roba al terrat
set setmanes que és estesa
i encara no s'ha eixugat.

N'estem tips de la Quaresma
de menjar tant bacallà
que ens està fent una panxa
que amb ella no es pot anar.

Un dia dissabte al vespre
ja ens en varen convidar
a la casa d'un drapaire
ja us diré el que vam menjar.
ferros vells i espartenyots i sabatots,
vidres trencats, pells de conill,
barrets podrits...
I ens varen fer una salsa que ens en vàrem
llepar els dits.

Som del *coro* de la vila
tenim la roba al terrat
set setmanes que és estesa
i encara no s'ha eixugat

L'any 1978 el grup de titelles Txulapís va produir un espectacle de petit format amb els textos de les Caramelles de Santa Coloma

Migdies *Musicals*

Al migdia de Festa Major, després de l'ofici a l'església, els colomencs solien acostar-se a la plaça de la Vila, que es convertia en centre de tertúlia i relació social. Allà hi sonava música per ser escoltada mentre es feia el vermut, un vinet o un xarop amb sífó. Un bon moment per ballar sardanes.

Castells

En els castells, la música és al seu servei, ja que la gralla anuncia, amb la tonada *Arribada a plaça*, l'entrada de les colles a la plaça. Després, amb el *Toc de castells*, marca la pujada dels diferents pisos. Els músics allarguen la peça o la sostenen segons es va aixecant el castell perquè, en el moment en què l'enxaneta faci l'aleta, els grallers toquin la nota adequada. Els castells es designen pel nombre de pisos i de castellers en cada pis. Tot i que la tradició castellerà és originària de terres tarragonines,

a Santa Coloma s'aixequen castells des de la dècada dels 50. Els va iniciar Josep Porta Brunet, l'Avi Porta, originari de Valls, que ja el 1922 va fundar la Colla Vella de Tarragona. Quan va venir a viure a Santa Coloma va fundar, el 1950, la Colla dels Xiquets del Raval en aquest barri colomenc. Més endavant, alguns van marxar a la Colla de Castellers de Barcelona, fins que el 1982 es va fundar la Colla de Castellers de Santa Coloma, que van acompanyats d'un grup propi de grallers.

- **Obrir plaça:** La primera aixecada de castells del dia.
- **Fer pinya:** Es tracta de l'estructura humana al peu del castell que sustenta la construcció.
- **Fer mans:** Ajudar a construir la pinya del castell.
- **Enxaneta:** Nen o nena que es disposa en el pis de dalt de tot. Quan saluda aixecant el braç (fent l'aleta), es considera que el castell està carregat.
- **Carregar i descarregar el castell:** Aixecar el castell i desmuntar-lo sense que caigui. Si caigués, el castell hauria fet llenya.

La tradició Coral

El moviment catalanista de principi del segle XX va aconseguir, per mitjà de la cançó popular, fer arribar al poble el sentiment de comunitat nacional. Es va aconseguir, així mateix, crear un nou model associatiu popular: els orfeons, model divers a les societats corals de Clavé i als orfeons populars que, en paral·lel, es constituïen a Europa. El model orfeònic instaurat aplegia alhora la funció educadora a través de la música i el perfeccionament artístic dels seus cantaires, fet que propicià el desenvolupament d'un repertori ampli i divers que incloïa des de les grans composicions polifòniques i simfòniques de la música universal fins la senzilla cançó tradicional o sardanes cantades. Aquest moviment, que creix progressivament entre 1900 i 1917, contribuirà poderosament a propa-

gar arreu de Catalunya els ideals cívics, ètics i estètics defensats per l'Orfeó Català des dels seus orígens. Aquests anys, es crearen diferents corals a Santa Coloma, com la Coral Avant, la coral El Pensament del Fondo, la coral La Unió Colemense, la Coral Joventut del Raval, la Coral Parroquial, dirigida per Mossèn Camil Rossell, i la Coral de la Cooperativa La Colmena. Les corals amenitzaven les celebracions i a vegades feien actuacions conjuntes. La tradició coral s'ha mantingut en temps més propers amb la Coral Espirall i, més recentment, amb l'Orfeó Tanit.

' Trabucaires

Folkloricament parlant, les primeres notícies sobre els trabucaires daten de 1687, en què una partida de trabucaires rep una paga per portar torxes i pólvora per galejar el dia de Festa Major. Galejar, o fer gala, de la vestimenta i l'arma continua sent la missió dels trabucaires, que amb els seus espetecs donen relleu a les festes. En alguns pobles solien acompanyar les caramelles i participaven en la recepció de personatges en la processó del Corpus, en la Festa Major, etc. A Santa Coloma, disposem de colla de trabucaires des del 1988, i cada any, per la Festa Major d'Estiu i d'Hivern fan una galejada trabucaire.

Nans i

Capgrossos

Els capgrossos són la imatgeria o les figures tradicionals que solen acompanyar els gegants en les cercaviles. Es caracteritzen per tenir un cap gran respecte al cos del qui el porta. Aquest acostuma a mirar per la boca del capgròs per guiar-se. Als capgrossos també se'ls anomena nans, caparruts o cabuts. Les primeres figures de cartró pedra colomenques daten del 1915, quan l'estieujant Maties Tusell va regalar sis nans o capgrossos per amenitzar la recentment creada Festa Major d'Estiu. D'ells només queda el record i les fotografies on apareixen en festivitats, com la processó de Corpus, o en esdeveniments, com la celebració de la proclamació de la Segona República, ja que malauradament van desaparèixer el 1936 en l'incendi de la rectoria, que és on es guardaven.

El 1960, en estrenar-se els Gegants Vells, es van adquirir sis capgrossos per fer més lluïda la comparsa. Els sis capgrossos s'anomenen l'Avi, el Gepeto, l'Advocat, el Manyo, en Pau i en Pere.

El 1986, amb la construcció dels Gegants Nous, en Genís i la Margarida, es va pensar a dotar la nova comparsa amb capgrossos que representessin personatges populars vinculats a la història de la Santa Coloma pagesa. El primer es va estrenar el 1987 i

representa l'agutzil Pere Alsina. Posteriorment van aparèixer, el 1988, el mestre Jaume Salvatella; el 1989, el ferrer Francisquet Pla; el 1990, Joan Ubach, membre de la Comissió de Festes, i el 1991, el taxista Miquel Estadella, Miquelet dels Autos.

A més de la parella de Gegants Vells i la parella dels Nous, l'any 2006 la Colla es va ampliar amb un nou personatge: el gegantó Quim, que va ser realitzat per alguns dels seus membres perquè el portés la canalla. La Colla també disposa de la comparsa dels planetes, que només surten per la cavalcada de reis i que es compón de tres capgrossos i un cavall alat.

Existeix també a la ciutat la comparsa de capgrossos del barri del Raval, composta per cinc capgrossos que representen personatges populars del barri, que són escollits per votació entre els veïns. El primer capgròs es va estrenar el 1999 i representa a l'activista veïnal José Càmara. Més endavant van aparèixer "l'avi" Ponte, Antonio "el ciclista", Tere "la paellera" i la última figura apareguda l'any 2003 que s'anomena Avelina "la xocolatera".

La imatgeria de gegants i capgrossos ha esdevingut l'element protagonista de les cercaviles festives, unes cercaviles que a Santa Coloma van sorgir de la mà dels Txulapís a finals dels anys 70 amb un marcat caràcter d'animació.

Actualment aquestes figures, quan surten en cercavila acompanyen els gegants i ballen al so del grup de grallers. Els sis capgrossos de la comparsa nova tenen un ball propi que es balla amb la tonada del popular Ball de Sant Ferriol.

Ball a l'envelat i a la Plaça

L'envelat havia estat un dels elements més esperats de la Festa Major. Un conjunt de teles i veles sostingudes amb cordes a una estructura de fusta creava la il·lusió de tenir al poble una sala de ball de categoria, emmoquetada, amb llotges i un gran llum d'aranya que penjava del sostre i que donava a la sala un aire solemne. L'envelat, a més de sala de ball, era un espai de relació social, on es feia, per exemple, la subhasta de la toia, que no era altra cosa que un gran ram de flors o un trofeu artístic. Al vespre començaven els concerts i el ball. A l'envelat s'hi sentien les músiques per als balls de parella o vuitcentistes. Al costat del repertori clàssic com el vals jota o el ball de rams, a partir dels anys trenta es van anar introduint els que anaven despuntant en la

moda de cada moment i que, gràcies a les orquestres, sonaven en viu i en directe a la localitat. A Santa Coloma es té notícia d'envelat des de l'any 1923. El 1970 va ser l'últim any que es va aixecar un envelat per la Festa Major colomenca. L'envelat havia estat instal·lat en indrets avui desapareguts, com el solar on s'aixeca l'ambulatori del carrer Major o el situat davant de l'Acadèmia Manent de la Rambla Sant Sebastià. També s'havia muntat a Can Mariner i al voltant de la plaça de la Vila.

Els concerts i balls de plaça es feien a la plaça de la Vila, davant de l'Ajuntament, abans del ball de l'envelat, i consistien en concerts ball que s'acabaven amb un vals jota. Els músics tant podien ser els

de la cobla que havia actuat al matí com els de l'orquestra que a la nit tocaria a l'envelat.

Cal esmentar que a començament de segle hi havia una sala cinematogràfica que feia a la vegada de cafè concert, situada a l'antiga escola del Sr. Salvatella, del carrer Major, avui Bar J.

Lligant amb la tradició del ball de plaça, a Santa Coloma, cada tercer diumenge de mes, es fan balls dirigits pel grup Triballcoloma, entre els que podem trobar xotis, masurques, valsos jota i pasdobles, o el ball de *La Contradansa del tercer diumenge*.

’ El foc

Els diables, dracs i altres bèsties de foc eren representacions derivades de l'antic seguici del Corpus, dels entremesos de l'infern i de les llegendes de Sant Jordi i el drac. Aquestes representacions de la cultura popular encara subsistien amb vitalitat a final de 1970 en comarques del Camp de Tarragona, el Penedès i el Garraf i en comptades poblacions com Berga.

Amb la nova etapa de les festes majors que s'encetà a recer dels nous ajuntaments democràtics, van sorgir nous formats d'espectacles amb diables i dimonis en indrets on, com a Santa Coloma, no se'n coneixia la tradició. Les noves colles de diables es van formar, sobretot, per gent jove atreta per la teatralització al carrer, l'olor de pólvora, la lluminositat de la pirotècnia, la nit i els sons de la percussió que encomanen

el ritme. D'aquells anys vuitanta data la creació de la Colla Vella de Diables, els quals van fer la primera actuació com a comparsa de l'espectacle "Dimonis" de Comediants a la Festa Major d'Estiu de l'any 1984, i el grup L'Avalot Teatre. Uns anys després es va crear la Colla de Draconaires, que són els portadors de les bèsties de foc, el drac Blai i la dragona Nel·la.

- **Maça:** Bastó on, en un extrem, els diables posen una carretilla o una bengala.
- **Carretilla:** Artefacte pirotècnic bàsic en un correfoc que es posa a l'extrem de la maça. Quan s'encén giravolta i escup guspises de colors, i al final espetega amb un tro.
- **Tabalada:** Seguici de grups de percussió.

Tonada por fer que el Dias de Santa Coloma ballo.
Francisco Valsec - 1990

I *Majordua*

1º 2º

F

II *A. Largo*

1º 2º

3 3

III *Majordua*

D.C.

Grups participants per ordre

d'aparició

GRALLERS DE SANTA COLOMA DE GRAMENET

Formació instrumental dedicada a la música de carrer, al suport musical d'espectacles i accions diverses i a la música d'arrel tradicional. Grup de diferents formats *ad hoc*: grup de grallers, combo de percussió o conjunt instrumental de petit i mitjà format.

Per contactar: CTPC J. Pairó, c. Mas Fonollar, 1-3, 08921 Santa Coloma de Gramenet, grallersscg@gmail.com

Sergi Ortiz: caixa
Marc Galgo: gralla
Marta Olivés: gralla
Toni Borrell: gralla
Jordi Olivés: gralla
(amb la col·laboració de Xavi Clavell, Manel Olivés, Pere Parera i Jaume Baliarda)

ORFEÓ TANIT

Es va formar el gener del 1995 a iniciativa d'alumnes adults i exalumnes de l'Escola Municipal de Música de Santa Coloma de Gramenet amb vocació de representar i servir la ciutat en l'àmbit del cant coral, la qual cosa l'ha dut a col·laborar amb un gran nombre d'entitats i esdeveniments de la vila. D'aleshores ençà, la seva direcció

musical és a càrrec de Jordi Llobet i Martí. Compta amb un extens repertori variat en èpoques i estils, del qual destaquen muntatges culminants com “Aires de Venezuela”; “Missa brevis Sti. Joannis de Deo”, de Joseph Haydn; “Insalata italiana” (escenificada), de Richard Genée, i actualment l’obra lírica “Cançó d’amor i de guerra”, de Rafael Martínez Valls. La seva constant activitat l’ha dut a actuar en nombroses poblacions i indrets dels Països Catalans, majoritàriament al principat de Catalunya. L’Orfeó Tanit, des de l’any 2000, forma part de la Federació Catalana d’Entitats Corals.

Per contactar: orfeotanit@gmail.com

Components: *Sopranos*: Mercè Carbonell, Esther Fernández, Àngels Fernández, Marina Gómez, Cristina Muñoz, Roser Nuet, Carmeta Ots; *Contralts*: Paqui Castro, Pilar Fabón, Imma Martínez, Aniceta Mingot, Carme Moreno, Esther Portero, Begoña; *Tenors*: Àngel Comellas, Alfonso González, Josep Rosset, Maribel Sánchez; *Baixos*: Francisco

Javier Hernando, Carles Rúbio; *Director*: Jordi Llobet i Martí.

Aquesta colla, Cançó de la font de l’Alzina i Santa Coloma prospera són caramelles populars de Santa Coloma transmeses per la Teresa de cal Ticons al grup Txulapis, que han estat recollides, transcrites i harmonitzades per a l’Orfeó Tanit per F.J. Hernando.

El cavaller enamorat és una sardana amb música de J. Manen (1883-1971), versió coral d’Àngel Colomer i text anònim revisat per J. Costa i O. Martorell.

GRUP POCA SOLFA

Grup de música format l'any 1996 a partir de la necessitat de fer música en viu en els tallers de danses que Triballcoloma fa el tercer diumenge de cada mes. Dedicat el seu repertori a la música tradicional i ha participat en el cicle de danses populars de la plaça del Rei de Barcelona, en les festes majors i en diversos actes celebrats tant a Santa Coloma com en altres poblacions. Fa concerts ball combinant els balls vuit-centistes genuïnament de parella –pasdobles, masurques, polques...– amb danses de participació col·lectiva de Catalunya i altres països de la Mediterrània i d'arreu.

Per contactar: CTPC J. Pairó, c. Mas Fonollar, 1-3, 08921 Santa Coloma de Gramenet, pepgarrido50@hotmail.com.

Pep Garrido: veu, caixa i percussions
Juanma Marín: veu, guitarra
Josan Puy: veu, mandola
Mercè Albella: veu, teclats, efectes
Jordi Olivés: clarinet, gralla
(Amb la col·laboració de Manolo Manzano i Anna Flores)

GRALLERS DELS CASTELLERS DE SANTA COLOMA

Formació jove de gralles i caixa que intervé prioritàriament en les actuacions castelleres, tot i que també toquen en cercavilles, trobades i altres festes de carrer.

Per contactar: CTPC J. Pairó, c. Mas Fonollar, 1-3, 08921 Santa Coloma de Gramenet, cacege16@hotmail.com

Carles Céspedes: gralla

Miquel Expósito: gralla

Guida Martín: gralla

Albert Gerard Ventura: gralla

Jordi Díaz: caixa

DIABLES DE SANTA COLOMA

Grup de diables amb una forta càrrega plàstica i teatral, que centra la seva activitat en correfocs i intervencions pirotècniques en accions diverses, en les quals intervien diables, figures i músics.

Per contactar: c. Prat de la Riba, 10, 08921 Santa Coloma de Gramenet, collavelladiablers@yahoo.es

David Martín: guitarra.

Artur Miravet: baix.

Jesús Martín: percussió.

David Lillo: bateria.

Marcos Díaz: baix.

PERCUSSIONS DE LA COLLA DE DRACONAIRES

Grup de percussió de la Colla de Draconaires de Santa Coloma que acompanya les bèsties de foc de la ciutat, els dracs Blai i Nel·la, en les seves sortides de correfoc. Actuen també en rues de Carnaval, cercaviles, concerts i altres actes festius. La Colla es va crear els anys 90, però el grup actual data de l'any 2001. Actualment viuen un procés de rejuveniment. Sumen nous components que donen relleu generacional i perpetuen la tradició percussionista a la nostra ciutat.

Per contactar: CTPC J. Pairó: c. Mas Fonollar, 1-3, 08921 Santa Coloma de Gramenet
Ana 657 641 391, anafm1103@yahoo.es

Ainoa: "agogó"/tamborí
Alejandro: "surdo"
Ana: "contrasurdo"
Angelo: "paila"/"cuica"
Arturo: "surdo"/"contrasurdo"
Joni: caixa
Juanka: caixa
Mario: "surdo"
Monica: "contrasurdo"
Sonia Pavón: "agogó"/tamborí
Sonia Peke: "agogó"/tamborí

Relació de temes interpretats

1	<i>Matinades</i> (tradicional)	Grallers SCG
2	<i>Ball dels Gegants Nous</i> (Jordi Fàbregas)	Grallers SCG
3	Toc de campanes església Major	Directe
4	<i>Aquesta colla</i> (popular)	Orfeó Tanit
5	<i>Cançó de la font de l'Alzina</i> (popular)	Orfeó Tanit
6	<i>Santa Coloma prospera</i> (popular)	Orfeó Tanit
7	<i>Lo tio Pep</i> (popular)	Poca Solfa
8	<i>El xotis d'en Francesc</i> (M. Manzano)	Poca Solfa
9	Galeig trabucaire	Colla de Trabucaires
10	<i>Rondalla del cargol</i> (anònim)	Txulapis
11	<i>El 'coro' de la vila</i> (popular)	Txulapis
12	Variació <i>Sardana del pubillatge</i> (Jordi Paulí)	Grallers SCG
13	<i>Brandada de cavalls</i> (anònim)	Grallers dels Castellers
14	<i>Toc de castells</i> (tradicional)	Grallers dels Castellers
15	<i>El cavaller enamorat</i> (J. Manen)	Orfeó Tanit
16	<i>Caterina</i> (anònim)	Txulapis
17	<i>La llordella</i> (vals tradicional)	Grallers SCG
18	<i>Ball de Sant Ferriol</i> (popular)	Grallers SCG
19	<i>Contradansa del tercer diumenge</i> (M. Manzano)	Poca Solfa
20	<i>El gall negre</i> (popular)	Poca Solfa
21	<i>Ritmes amb foc</i> (anunci correfoç)	Diables
22	<i>Funky batukero</i> (popular)	Draconaires
23	<i>Ball del Drac</i> (F. Vallès)	Grallers SCG
24	<i>Samba do Carlinhos</i> (popular)	Draconaires
25	Les 12 campanades a la plaça	Directe

Projecte Sons de Santa Coloma: Centre de Creació Musical Molinet,
Comissió Organitzadora de Santa Coloma Ciutat Pubilla

Tinent d'alcalde i Ponent de Cultura: Montserrat Olivés

Coordinació del projecte i part musical: Jordi Olivés

Textos i part documental: Albert Noguera

Estudi, enregistrament i masterització: CCM Molinet. Víctor Fernández,
Marc Ferrando i Miguel A. Vera

Fotografies: Juanjo Marín, Núria Antonijoan

Disseny i maquetació: Manuel Reyes / Jordi Abad

Agraïments:

Auditori Can Roig i Torres

Centre de Tradicions Populares Catalanes Joan Pairó

Centre de Normalització Lingüística L'Heura

Colla de Gegants i Capgrossos de Santa Coloma

Txulapís, per la transmissió dels textos i les melodies cantades a càrrec de:

David Marín, Alba Juanola i Litus Pedragosa

Església Major

Sergi Ortiz, Miguel A. Vera i Víctor Fernández de Program Music

per haver iniciat aquest projecte

Teresa de Cal Ticons per la recuperació de la lletra de les caramelles

A totes les persones dels grups participants i a les colles de la ciutat que mantenen
la vigència d'aquestes tradicions

Sons de
Santa Coloma

SC+

Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

Generalitat
de Catalunya

EL DIARI DIGITAL
laMalla.net